

SZABÁLYZAT AZ EKKLÉZSIÁK PÉNZEI KEZELÉSÉRE.

Főt. Ferencz József püspök úr egy újabb munkálattal kívánt szolgálni a vallásközönség érdekeinek, midőn az ekklézsiák pénzei kezelésére törvényeink értelmében egy szabályzatot dolgozott ki, melyet az E. Képv. Tanács 336—1889. sz. a. elfogadott. Itt közöljük e szabályzatot, mely új évkor életbe lép. Az egyháza javáért fáradhatlan püspök egyidejűleg az esperesi vizsgálatokra is készített *U t a s i t á s t*, melyet jövő füzetünkben közlünk. A pénzügyi szabályzat a következő:

Sz. 336—1889.

E. K. T.

Szabályzat az ekklézsiák pénzei és pénzértékű papirosai kezelésére.

1. §. Az ekklézsiák pénzeiket kikölcsönzés által és takarékpénztárilag gyümölcsöztetik.

Kikölcsönzésnél az 50 frton felüli összegek jelzálogilag, az 50 frton alóli összegek két fizető kezes által biztosítandók; 10 frton alól azonban kölcsönt adni nem lehet.

A ki nem kölcsönözött vagy 10 frton alóli, valamint oly pénzek, a melyekre a költségelírányzat rendjén és folytán már szükség lehet s ennél fogva ki nem is kölcsönözhetők, takarékpénztárba helyezendők.

2. §. A kölcsönöket a kebli tanács (presbyterium) szavazza meg; e nélkül kölcsön adni nem szabad. A kölcsönök után legfennebb 8% kamat vehető. A kölcsön-üggyellett járó mindenemű költségeket ezenfelül a hitelt élvező adós tartozik hordozni.

3. §. A künnevő kölcsönöket a presbyterium minden év végén egyenként számba veszi, megvizsgálja s a mennyiben akár a hitelt élvező adós, akár a jótállók vagyoni helyzete változása következtében azokat nem találná kellőleg biztosítva, teljes biztosításukat eszközli; esetleg felhajtásuk iránt a szükséges lépéseket megteszi; sőt az ily változásokat időközben is figyelemmel kíséri s a szükséghez képest azonnal intézkedik.

4. §. A kamatot a tőkéhez csatolni új tőkeadósságként nem szabad. Azon adósoktól, kik a kamatot pontosan nem fizetik, nemcsak a kamatot, hanem a tőkét is be kell hajtani törvényes uton is. Minden e nemű esetleges károsodásokért a presbyterium egyetemlegesen felelős.

5. §. A takarékpénztárilag összegyűjtött ipénzek, mihelyt egy jelentékenyebb összegre szaporodtak — miről a pénztárnok jelentést köteles tenni a

presbyteriumnak — szántók és kaszálók, szóval ingatlan birtok szerzésére fordítandók.

6. §. Az ekklézsiák mindennemű pénzeit és pénzürtékű papiroisait az esperesi vizsgálat alkalmával közgyűlésileg erre megválasztott pénztárnok kezeli.

Püspöki vizsgálat alatt álló ekklézsiákban a pénztárnok a fennebbi módon a püspöki vizsgálat alkalmával választatik.

7. §. Pénztárnoknak teljes hitelű, megbízható és számadást vezetni tudó egyháztag választandó, a ki megválasztatásakor az ekklézsia pénzei és pénzürtékű papiroisai felelősség alatti hű és lelkiismeretes kezelésére esküt tesz le s az ekklézsia mindennemű pénzeit leltár mellett veszi át.

8. §. Az ekklézsia mindennemű javainak jövedelmezteséről s általában gazdasági ügyeiről a gondnok a presbyteriummal egyetértőleg gondoskodik. Ehez képest az esetleges haszonbérleteket, földek, vagy házak után, az ekklézsia nevében a gondnok köti meg. De az ezek után folyó haszonbéreket, gazdasági jövedelmeket, szintugy mint a kölcsönök után járó kamatokat a pénztárnok veszi be, s ő is adja ki, illetőleg helyezi el megfelelő nyugták és ellennyugták mellett; ugy a bevételekről, mint a kiadásokról, esetleg a lelkész segédkezése és ellenőrködése mellett rendes naplót vezetvén.

9. §. A pénztárnok gondja, hogy az ekklézsia mindennemű jövedelmei a maga idejében pontosan befolyanak s a rendszeresített fizetések a meghatározott módon kifizetessenek; időközi apróbb kiadásokat azonban csak a gondnok vagy lelkész utalványára tehet.

Ha az adósok a pénztárnok felszólítására a maga idejében nem tennének eleget tartozásainak, erről a gondnokot azonnal értesíti, a ki a késedelmezőkkel szemben köteles a szükséges lépéseket megtenni.

10. §. Az ekklézsia mindennemű pénzei és pénzürtékű papiroisai a lelkészi lakon álló kettős zárral ellátott ekklézsiái vasas ládában, vagy a hol már Wertheim-szekrény szereztetett és szerezhető, abban tartandó. Ennek egyik kulcsa a pénztárnoknál, másik kulcsa állandóan a lelkésznél áll.

A pénztárnak a lelkészi lakon kívül tartása csak kivételesen engedélyezhető az ekklézsia közgyűlése által. De ez által is csak a napi pénztár künn-tartása engedélyezhető; pénzürtékű papirosak, takarékpénztári könyvek a meghatározott módon mindig a lelkészi lakon tartandók; vagy biztos letétbe helyezendők.

Leány-ekklézsiákban a pénztár szintén az ekklézsia ládjában a gondnoknál tartandó; a viszonyokhoz képest ezekben a pénztárnokság a gondnoksággal egyesíthető is.

11. §. A pénztárnok a hozzá befolyt pénzeket 24 órán tul magánál semmszin alatt nem tarthatja; hanem azokat ez idő alatt köteles a fennebbi pont alatt jelzett ládába vagy szekrénybe betenni. Sőt ebben is csak annyit tarthat készletben, a mennyire a rendes kiadások fedezhető, esetleg a megszavazott kölcsönök szempontjából szükség van; a többit azonnal köteles elhelyezni vai lamely takarékpénztárba vagy bankba kamatoztatás végett.

12. §. A lelkész és gondnok vagy magok személyesen vagy kiküldött presbyterek által kötelesek legalább kétszer egy évben véletlen pénztárvizsgálatot tartani, illetőleg tartatni, a mely vizsgálatnak nemcsak a napló szerinti pénzkészlet számbavételére és megszámlálására, hanem arra is ki kell terjednie, hogy a beveendőket bevette-e és a kiadandókat kiadta-e maga idejében a pénz-

tárnok s általában a pénztárt a fennebbi pontokban előirt szabályok szerint kezeli-e? E pénztárvizsgálatról a legközelebbi presbyteriumi gyűlésnek jelentés teendő tudomás vétel végett s ha bármely irányban hiány vagy mulasztás észleltetnék, a presbyterium köteles a szükséges intézkedéseket azonnal megtenni.

13. §. A pénztárnok évenként a következő évre köteles költségelírányzatot készíteni s azt a presbyteriumnak beadni, oly időben, hogy ez is azt megvizsgálhassa az esperesi vizsgálatig, mely aztán a költségelírányzatot megállítja,

14. §. Ugyancsak az esperesi vizsgálatra köteles pénztárnok évi számadását is megfelelő okmányokkal felszerelve elkészíteni s azt a presbyteriummal, illetve ekklézsiái gyűléssel felülvizsgáltatva, az esperesi vizsgáló-széknek a további eljárás végett készen betérjeszteni.

15. §. A püspöki vizsgálat alatt álló ekklézsiák, a mely évben azokban vizsgálat nem tartatnék is, kötelesek úgy az évi költségelírányzatot, mint a számadást, legalább egy számadásos kimutatást, minden év február végéig a püspökhöz felterjeszteni.

16. §. A pénztárnok nemcsak az általa kezelt ekklézsiái pénzekért és pénzüértékü papirosokért, hanem az ezek kezelése körül saját hibájából vagy mulasztásából történt károsodásokért is vagyoniilag felelős. Lehető javadalmazásáról vagy fizetéséről az ekklézsia vagyoni erejéhez képest az esperesi, illetőleg püspöki vizsgálat alkalmával kell gondoskodni.

17. §. Időközi pénztárnoki változás esetén, a legközelebbi esperesi, illetőleg püspöki vizsgálatig az ekklézsia presbyteriuma és közgyűlése ideiglenesen intézkedik, az illető esperestől, illetőleg püspöktől ez iránt tett utasítás értelmében. a miért az ily változás esetén ezeknek azonnal jelentés teendő.

Az unitáriusok E. K. Tanácsának Kolozsvárt, 1889. november 17-én tartott üléséből.

FERENCZ JOZSEF,
unitárius püspök.

KOVÁCSI ANTAL,
közigazgatási jegyző.

IRODALMI ÉRTESSÍTŐ.

„A rokonság és sógorság fokainak számítása, tekintettel a magyarországi törvényesen bevett és elismert vallás-felekezetek jogviszonyaira.“

E czímen közelebb igen érdekes mű jelent meg Csiky Lajos debreczeni ev. ref. theol. tanártól. A mű az összes felekezetek lelkészei és a világiak használatára van szánva, s 8-ad rétbén mintegy 6 ivnyi tartalommal, három főrésze felosztva, melyek közül az első rész: alapvető ismeretek; második: a rokonsági és sógorsági ágak és izek számítása, családfák összeállításai; a harmadik: a magyarországi egyházi viszonyok a házassági tiltott fokozatok tekintetében bő tájékoztatást s utbaigazítást nyújt a rokonság és sógorság minden viszonyairól valamint azokról és fokokról és izekről, melyek között a házasság szabad, vagy nem szabad.

A mű mellett ajánlólag szól már maga a tárgy, melyet felölel, a felosztás, mely a mű irányát jelöli, azonban legnyomatékosabban ajánlja a művet maga a kivitel, melyben szerző szakértelemmel párosult utánjárással terjed ki minden legkisebb s létező viszonyra, s a munkába szőtt XLIV. ábrával illusztrálja a rokonsági és sógorsági viszonyokat, a melyek a legkönnyebb utbaigazítást nyújtják a fokok, illetve az izek meghatározására nézve. Ezek mellett, mintegy kiegészítésként, hozza a könyv azon eljárási utbaigazítást és mintázatokat is, melyek követendőek és kiállítandók a tiltott izekben szükségeltető királyi dispensálás megnyerhetéséhez.

A fennebbiek nyomán a mű általános szükséglet pótolván, különösen a gyakorlati lelkészet terén, ajánljuk lelkészeink figyelmébe. (A mű kapható szerzőnél. Debreczen, Fűvészkert-utca 1079 sz. a. és Kókai Lajos könyvkereskedőnél Budapesten, IV. Károly-utca 1. sz. a.) Ára 1 frt 25 kr. — m.

Jövő év január elejétől fogva egy új egyházi és iskolai lap fog megjelenni „Dunántúli Protestáns Lap“ czímmel. Jellegéje „az evangelium és a lelkiismereti szabadság“, melynek szolgálatában híven fog munkálni. Felelős szerkesztő Révész Kálmán; kiadó tulajdonos a pápai főiskola „Tanári kara“.

Éppen most jelent meg a középfoku kereskedelmi iskolák (akademiák) második és harmadik osztálya számára egy tankönyv, ily czímmel: „Politikai Számtan.“ Irta dr. Veress Vilmos, a kolozsvári kereskedelmi akadémia tanára. Négy fejezet alatt szakavatottan ismerteti az „egyszerű kamatszámítás“, „kamatos kamatszámítás“, „járadék-számítás“, „kölcsön-számítás“, „sorsjegy-kölcsön“, „kapcsolástan“, „valószínűségi számítás“, „életjáradékok biztosítása“, „tőkebiztosítások“ miveleteit, s értelmes rövideggyel törekszik minden egyes részletet kellő világításba helyezni. E legújabb megjelent műve is arról tanuskodik, hogy szerző hasznos munkásságban tölti napjait, s nemes hivatása iránti buzgóságának ily módon is dicséretes jelét kívánja adni. Midőn czélszerű tankönyvről csak elismeréssel nyilatkozhatunk, a kitűnő művet egyszersmind az érdeklődők figyelmébe melegen ajánljuk. — u —